

større ligestilling, en udvikling, der støttes af fællesmarkedets organer.

Endelig konstaterer flertallet, at meget væsentlige områder for kvindens retlige stilling, som f. eks. ægteskabslovgivningen, er anliggender, der falder uden for Fællesskabernes område.

Flertallet har under udvalgets beskæftigelse med forholdene i EF set det som et gennemgående træk, at der er tale om et gensidigt samarbejde mellem hinanden nærtstående lande, som alle styres demokratisk-parlamentarisk. I alle de 10 lande i et udvidet Fællesskab går det store flertal af partier, repræsenteret i landenes parlamenter, ind for deltagelse i EF-samarbejdet, hvis arbejdsformer og beslutninger ikke ligger fjernt fra dansk tankegang og praksis. Det er da også betegnende, at de ændringer af dansk lovgivning, som et medlemskab af EF nødvendiggør, ikke er særlig omfattende, hverken hvad angår samarbejdets omfang eller karakter.

3. Forfatningsretlige spørgsmål.

Udvalget har drøftet de spørgsmål, som anvendelsen af grundlovens § 20 giver anledning til, og stillet en række spørgsmål til udenrigsøkonomiministeren herom. Besvarelserne er optaget i bilag 2.

Det er flertallets opfattelse, at disse forfatningsretlige spørgsmål er blevet grundigt og klart belyst, og at nærværende lovforslags forenelighed med grundloven er hævet over enhver tvivl.

Efter EØF-traktatens artikel 240 og Euratom-traktatens artikel 208 er disse traktater indgået for en ubegrænset tid, medens EKSF-traktaten er indgået for en periode af 50 år fra tidspunktet for dens ikrafttræden.

Dette indebærer inden for EØF- og Euratom-traktatens område, at intet land har nogen ensidig og vilkårlig opsigelsesadgang, og for EKSF-traktatens vedkommende, at et land først har en sådan mulighed for opsigelse efter udløbet af den omtalte 50 års periode. Disse bestemmelser udelukker derimod ikke, at et land i givet fald vil kunne udtræde af Fællesskaberne efter gensidig overenskomst, eller hvor dette er berettiget i kraft af folkerettens almindelige regler om ændrede forudsætninger.

Bestemmelserne om traktaternes varighed

udelukker heller ikke, at beføjelser i kraft af grundlovens § 20 kan overlades til EFs institutioner. Efter ordlyden af grundlovens § 20 er en folkeretlig adgang til ensidig og vilkårlig opsigelse ikke nogen betingelse for, at beføjelser kan overlades en international organisation. Beføjelserne, der overlades EFs institutioner, kan derimod efter dansk statsret trækkes tilbage ved vedtagelse af en almindelig lov herom, og forfatningskommissionens bemærkning herom tager alene stilling til dette spørgsmål.

De beføjelser, EFs institutioner har fået tillagt, er fastlagt i de i lovforslagets § 4 nævnte traktater m. v., der er optaget som bilag 1 og 2 til loven.

Herved er grundlovens krav om, at beføjelser kan overlades i nærmere bestemt omfang, opfyldt.

I medfør af EØF-traktatens artikel 235 kan Rådet i visse tilfælde med enstemmighed vedtage passende forskrifter, såfremt en handling viser sig påkrævet for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål inden for fællesmarkedets rammer.

Udvalget har stillet spørgsmål til udenrigsøkonomiministeren om forståelsen af de begrænsninger, som gælder for anvendelsen af denne bestemmelse. På grundlag af udenrigsøkonomiministerens svar, der er optrykt i bilag 2, finder flertallet, at grundlovens betingelser også er opfyldt for denne bestemmelses vedkommende.

De bestemmelser, som er omfattet af lovforslagets § 3, skal umiddelbart anvendes af danske retsmyndigheder. Det samme gælder i kraft af grundlovens § 20 forordninger, som efter Danmarks tiltrædelse bliver vedtaget i EF. Grundlaget for anvendelsen af fællesskabsretten i Danmark vil således være lovforslagets § 3 og grundlovens § 20. Spørgsmålet vedrørende fællesskabsrettens forrang vil efter flertallets opfattelse kunne løses på grundlag af disse bestemmelser og dansk rets almindelige regler om forholdet mellem dansk og international ret.

Udvalget har under gennemgang af de juridiske spørgsmål, som knytter sig til lovforslaget, drøftet omfanget af den i forslaget § 5 indeholdte bemyndigelse til i visse tilfælde at fravige lovgivningens krav om indfødsret, bopæl og hjemsted i Danmark i det omfang, dette er nødvendigt som følge